

Ježíš – náš věrný bratr

Texty na tento týden

Žd 2; 12,1–4

Základní verš

„Protože děti spojuje krev a tělo, i on se stal jedním z nich, aby svou smrtí zbavil moci toho, kdo smrtí vládne, totiž ďábla.“ (Žd 2,14)

První kapitola listu Židům mluví o Ježíši jako o Božím Synu a vládci andělů. Je zde popisován jako „odlesk Boží slávy a výraz Boží podstaty“ (Žd 1, 3). V druhé kapitole je Ježíš představen jako Syn člověka, který se stal nižším než andělé a přijal lidskou přirozenost se vši její křehkostí a slabostí, včetně smrti (Žd 2,7-9).

V první kapitole Bůh říká o Ježíši: „Ty jsi můj Syn...“ (Žd 1,5). V druhé kapitole Ježíš označuje lidské děti za své „bratry“ (Žd 2,11.12).

V první kapitole Otec vyhlašuje Synovu božskou svrchovanost (Žd 1,8–12). V druhé kapitole Syn potvrzuje svou věrnost Otci (Žd 2,13).

V první kapitole je Ježíš označen jako Bůh, Stvořitel, Vládce a ten, který udržuje celý vesmír. V druhé kapitole je Ježíš představen jako milosrdný a věrný velekněz.

Můžeme říci, že i v popisu Ježíše jako Syna věčného Boha Stvořitele (Žd 1,1–4) nacházíme věrného a milosrdného bratra.

Osnova lekce

V této lekci se zaměříme především na to, jakým způsobem nám Ježíše představuje 2. kapitola listu Židům. Zatímco v první kapitole byl kladen důraz na jeho velikost a božství, kterým přesahuje i anděly, nyní se více zaměříme na jeho lidství, které se projevilo v ponížení, ale nakonec i ve větší slávě.

- Žd 2,11–16: Ježíš se jako „náš bratr“ stal i naším Vykupitelem (neděle)
- Žd 2,11: Ježíš se jako „náš bratr“ stal solidární s každým z nás (pondělí)
- Žd 2,14.15: Ježíš jako „náš bratr“ zná naše slabosti (úterý)
- Žd 2,10.17.18: Ježíš jako „náš bratr“ poznal, co je utrpení (středa)
- Žd 12,1–4: Ježíš nám může být jako „náš bratr“ vzorem a příkladem (čtvrtek)

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

NÁŠ BRATR JAKO VYKUPITEL

¹¹A on, který posvěcuje, i ti, kdo jsou posvěcováni, jsou z téhož Otce. Proto se nestydí nazývat je svými bratry, když říká: ¹²„Budu zvěstovat tvé jméno svým bratřím, uprostřed shromáždění tě budu chválit.“ ¹³A jinde praví: „Také já svou důvěru složím v Boha.“ A dále: „Hle, já a děti, které mi dal Bůh.“ ¹⁴Protože děti spojuje krev a tělo, i on se stal jedním z nich, aby svou smrtí zbažil moci toho, kdo smrtí vládne, totiž ďábla, ¹⁵a aby tak vysvobodil ty, kdo byli strachem před smrtí drženi po celý život v otroctví. ¹⁶Neujímá se přece andělů, ale „ujímá se potomků Abrahamových“ (Žd 2,11–16)

Osobní studium

Uvažuj o textu Lv 25,25–27.47–49. Kdo mohl vykoupit člověka, který kvůli chudobě přišel o majetek nebo o svobodu?

Mojžíšův zákon stanovil, že když je člověk tak chudý, že musí prodat svůj majetek nebo dokonce sám sebe, aby přežil, dostane majetek a svou svobodu zpět každých padesát let, v jubilejní rok. Jubilejní rok byl velkým „sobotním“ rokem, v němž byly odpuštěny dluhy, byl vrácen majetek a těm, kteří se prodali do otroctví, svoboda.

Čekat padesát let však trvá velmi dlouho. Proto Mojžíšův zákon stanovil, že člen rodiny, nejbližší příbuzný (hebr. *goel*), může zaplatit dlužnou částku, a tak vykoupit svého příbuzného mnohem dříve.

Nejbližší příbuzný, „zastánce“, byl také tím, kdo zaručil, že v případě vraždy bude provedena spravedlnost. Byl to „krevní mstitel“, který měl pronásledovat vraha blízkého příbuzného a potrestat ho (Nu 35,9–15.19).

Uvažuj o úvodním textu Žd 2,14–16. Pokus se ho shrnout vlastními slovy. Co je v tomto textu podle tebe nejdůležitější?

Tato stať popisuje všechny lidi jako otroky ďábla a Ježíše jako našeho Vykupitele. Když Adam zhřešil, lidské bytosti se dostaly do satanovy moci. V důsledku toho jsme přestali mít sílu odolávat hříchu (Ř 7,14–24). Mnohem horší ale je, že za naše provinění byl vyměřen trest smrti, z něhož se sami nemůžeme vykoupit (Ř 6,23). Naše situace byla beznadějná.

Ježíš Kristus však přijal naši lidskou přirozenost a zrodil se z těla a krve jako my. Stal se naším nejbližším příbuzným a vykoupil nás. Nestyděl se nás nazývat svými „bratry“ (Žd 2,11).

Paradoxně tím, že Ježíš přijal naši přirozenost a vykoupil nás, ukázal také podstatu své božské přirozenosti. Jahve je ve Starém zákoně skutečným Vykupitelem Izraele, jeho nejbližším příbuzným. (Viz např. Ž 19,15; Iz 41,14; Iz 43,1; Iz 44,22; Jr 31,11; Oz 13,14.)

Aplikace

Jak se můžeš naučit hlouběji prožívat skutečnost, že je ti Kristus blízko? Proč je tato zkušenost pro tvou víru tak důležitá?

NESTYDÍ SE JE NAZÝVAT BRATRY

A on, který posvěcuje, i ti, kdo jsou posvěcováni, jsou z téhož Otce. Proto se nestydí nazývat je svými bratry... (Žd 2,11)

²⁴Mojžíš věřil, a proto, když dospěl, odepřel nazývat se synem faraónovy dcery. ²⁵Raději chtěl snášet příkoří s Božím lidem než na čas žít příjemně v hřích; ²⁶a Kristovo pohanění pokládal za větší bohatství než všechny poklady Egypta, neboť upíral svou mysl k budoucí odplatě. (Žd 11,24–26)

Osobní studium

List Židům říká, že se Ježíš nestyděl nazývat nás svými bratry (Žd 2,11). Přestože byl Ježíš jedno s Bohem, přijal nás za součást své rodiny. Tato solidarita je v kontrastu s posměšky ze strany veřejnosti, kterými čtenáři listu trpěli ve svých komunitách (Žd 10,33).

V čem jsou podle úvodních veršů (Žd 11,24–26) Mojžíšova rozhodnutí příkladem toho, co pro nás Ježíš udělal?

Můžeš si představit, co to znamenalo pro Mojžíše, když ho nazývali „synem faraónovy dcery“? Zastával významné postavení v nejmocnější říši tehdejší doby. Získal nejvyšší civilní a vojenské vzdělání. Štěpán říká, že Mojžíš byl „mocný v slovech i činech“ (Sk 7,22). Ellen G. Whiteová také říká, že se stal „miláčkem egyptské armády“ a že se faraón „rozhodl, že svého adoptivního vnuka učiní následníkem trůnu“ (PP 245; NUD 116). Přesto se Mojžíš vzdal všech těchto privilegií, když se rozhodl ztotožnit se s Izraelity, s lidem otroků bez vzdělání a moci.

Co od nás Bůh požaduje podle následujících textů?

Mt 10,32-33

2Tm 1,8-12

Žd 13,12–15

Toto byl pro čtenáře listu Židům problém. Po pronásledování a odmítnutí většinovou společností se mnozí z nich začali za Ježíše stydět. Někteří svými skutky Ježíše vystavovali hanbě namísto toho, aby jej ctili (Žd 6,6). Pavel proto opakovaně vyzývá čtenáře: „držme se toho, co vyznáváme“ (Žd 4,14; Žd 10,23).

Bůh chce, abychom Ježíše Krista uznali za svého Boha a také za bratra. Ježíš jako náš Vykupitel zaplatil náš dluh. Jako náš bratr nám Ježíš ukázal, jak bychom měli žít, abychom „přijali podobu jeho Syna, tak aby byl prvorozený mezi mnoha bratřími“ (Ř 8,29).

Aplikace

Zamysli se chvíli nad rozhodnutím, která musel Ježíš udělat, aby nás přijal jako „sourozence“. Proč bylo to, co Ježíš udělal, mnohem větším projevem milosti než Mojžíšovo rozhodnutí? Co se z toho můžeme naučit o Boží lásce k nám?

Z TĚLA A KRVE

¹⁴Protože děti spojuje krev a tělo, i on se stal jedním z nich, aby svou smrtí zbavil moci toho, kdo smrtí vládne, totiž ďábla, ¹⁵a aby tak vysvobodil ty, kdo byli strachem před smrtí drženi po celý život v otroctví. (Žd 2,14.15)

Osobní studium

List Židům říká, že Ježíš přijal naši lidskou přirozenost, aby nás mohl zastoupit a mohl za nás zemřít (Žd 2,9.14–16; Žd 10,5–10). Toto je základ plánu spásy a naše jediná naděje na věčný život.

S jakými nedostatky spojují uvedené verše výraz „tělo a krev“, tedy přirozenost člověka?

Mt 16,17

Ga 1,16

1K 15,50

Ef 6,12

Výraz „tělo a krev“ zdůrazňuje křehkost lidského stavu, jeho slabost (Ef 6,12), nedostatek porozumění (Mt 16,17; Ga 1,16) a skutečnost, že všichni jsme odsouzeni k smrti (1K 15,50). List Židům říká, že Ježíš byl „ve všem jako jeho bratři“ (Žd 2,17). Tento výraz znamená, že Ježíš se stal člověkem se vším, co k tomu patří. Ježíš jen „nevypadal“ nebo „nezdál se“ jako člověk. Byl skutečně člověkem, byl jedním z nás.

V listu Židům se také říká, že se Ježíš od nás lišil v otázce hříchu. Za první, Ježíš nespáchal žádný hřích (Žd 4,15). Za druhé, Ježíš měl lidskou povahu, ale byl „svatý, nevinný, neposkvrněný, oddělený od hříšníků“ (Žd 7,26). Všichni jsme zhřešili a všichni máme hříšné sklony. Naše hříšnost je zakouřena hluboko v naší vlastní přirozenosti. Člověk je „hříšný, hříchu zaprodán“ (Ř 7,14; viz také Ř 7,15–20). Pýcha a jiné hříšné sklony často ovlivňují i naše dobré skutky. Ježíšova přirozenost však nebyla poznamenána hříchem. Musela být taková. Pokud by i Ježíš byl „hříšný, hříchu zaprodán“ jako my, potřeboval by i on Spasitele. Namísto toho Ježíš přišel jako Spasitel a nabídl se za nás Bohu jako „neposkvrněná“ oběť (Žd 7,26–28, Žd 9,14).

Ježíš zničil moc ďábla tím, že zemřel jako bezhříšná oběť za naše hříchy, čímž nám umožnil odpuštění a smíření s Bohem (Žd 2,14–17). Ježíš zlomil moc hříchu tím, že nám dal moc žít spravedlivým životem díky tomu, že naplnil novozákonní zaslíbení a vepsal zákon do našich myslí i srdcí (Žd 8,10). Ježíš porazil nepřitele a osvobodil nás, abychom mohli sloužit „živému Bohu“ (Žd 9,14). Satan bude zničen při posledním soudu (Zj 20,1–3.10).

Aplikace

Máme příslib vítězství prostřednictvím Ježíše. Proč potom tolik z nás stále bojuje s hříchem? Co děláme špatně? Jak můžeme naplnit poslání, ke kterému nás Kristus povolal?

ZDOKONALEN UTRPENÍM

¹⁰Bylo přirozené, že Bůh, pro něhož je vše a skrze něhož je vše, přivedl mnoho synů k slávě, když skrze utrpení učinil dokonalým původce jejich spásy. [...] ¹⁷Proto musel být ve všem jako jeho bratři, aby se stal veleknězem milosrdným a věrným v Boží službě, a mohl tak smířit hříchy lidu. ¹⁸Protože sám prošel zkouškou utrpení, může pomoci těm, na které přicházejí zkoušky. (Žd 2,10.17.18)

³Ačkoli to byl Boží Syn, naučil se poslušnosti z utrpení, jímž prošel, ⁹tak dosáhl dokonalosti a všem, kteří ho poslouchají, stal se původcem věčné spásy, ¹⁰když ho Bůh prohlásil veleknězem podle řádu Melchisedechova. (Žd 5,8–10)

Osobní studium

Jakou funkci mělo podle úvodních veršů utrpení v Ježíšově životě?

Apoštol říká, že Ježíš se prostřednictvím utrpení naučil poslušnosti, čímž dosáhl dokonalosti. Tato slova jsou více než překvapující. Autor přece řekl, že Ježíš je „odlesk Boží slávy a výraz Boží podstaty“ (Žd 1,3) a že je bez poskvrny, „nedopustil se hříchu“ (Žd 4,15; Žd 9,14). Je svatý (Žd 7,26–28; Žd 10,5–10). Ježíš nemusel překonat žádný druh morální ani etické nedokonalosti. Byl dokonalý svým smýšlením i jednáním.

List Židům říká, že Ježíš prošel procesem „zdokonalování“, který mu poskytl vše, co bylo třeba k naší záchraně. Ježíš byl zdokonalen v tom smyslu, že byl připraven být naším Spasitelem.

1. Ježíš se skrze utrpení stal dokonalým původcem naší spásy (Žd 2,10). Ježíš musel zemřít na kříži jako oběť, aby měl Otec v souladu se zákonem možnost nás zachránit. Ježíš byl jedinou dokonalou obětí. Jako Bůh nás Ježíš mohl soudit, ale díky své oběti nás může i zachránit.

2. Ježíš se naučil poslušnosti utrpením, jímž prošel (Žd 5,8). Poslušnost byla nutná ze dvou důvodů. Za prvé, právě díky projevené poslušnosti mohl Bůh jeho „neposkvrněnou oběť“ přijmout (Žd 9,14; Žd 10,5–10). Za druhé, jeho utrpení mu umožnilo stát se pro nás příkladem (Žd 5,9). Ježíš se „naučil“ poslušnosti, protože ji nikdy předtím nezažil. Koho by jako Bůh musel poslouchat? Byl věčný Syn a jedno s Bohem a jako vládce vesmíru ho všichni poslouchali. Ježíš neprošel od neposlušnosti k poslušnosti, ale od svrchovanosti a vlády k podřízenosti a poslušnosti. Vyvýšený Boží Syn se stal poslušným Synem člověka.
3. Utrpení v pokušení a vítězství nad ním umožnilo Ježíši být „veleknězem milosrdným a věrným“ (Žd 2,17.18). Nebylo to tak, že by až utrpení udělalo Ježíše milosrdnějším. Naopak, Ježíš byl milosrdný, a proto se dobrovolně rozhodl zemřít na kříži, aby nás zachránil (Žd 10,5–10; porovnej s Ř 5,7.8). Právě prostřednictvím utrpení se však plně projevila Ježíšova bratská láska.

Aplikace

Pokud trpěl bezhříšný Ježíš, budeme jako hříšníci určitě trpět i my. Jak se můžeme naučit snášet životní tragédie, a zároveň čerpat naději a ujištění od Pána, který nám ukázal svou lásku tolika způsoby?

BRATR JAKO VZOR

¹Proto i my, majíce kolem sebe tak veliký oblak svědků, odložme veškerou zátěž a hřích snadno nás ovíjející a s vytrvalostí běžme závod, který je před námi, ²upřeně hledíce k původci a dokonavatelí víry Ježíši, který pro radost, která byla před ním, podstoupil kříž, pohrdnuv hanbou, a sedí po pravici Božího trůnu. ³Pomyslete na toho, který snesl od hříšníků proti sobě takový odpor, abyste neochabovali, umdlévající ve svých duších. ⁴Ještě jste se až do krve nevzepřeli v boji proti hříchu. (Žd 12,1–4; ČSP)

Osobní studium

Dalším důvodem, proč Ježíš přijal naši lidskou přirozenost a žil mezi námi, bylo, že nám chtěl být příkladem, vzorem, jak správně žít před Bohem.

Jak bychom podle apoštola v úvodních verších měli žít jako křesťané?

V tomto textu je Ježíš vyvrcholením dlouhého seznamu postav, které apoštol poskytuje jako příklady víry. Tato pasáž nazývá Ježíše „původcem a dokonavatelem víry“. Řecké slovo *archégos* („původce“) je možné přeložit i jako „předchůdce“. Ježíš je předchůdce v tom smyslu, že kráčí před věřícími jako „první za nás“ (Žd 6,20; ČEP). Slovo „dokonavatel“ zase říká, že Ježíš projevils víru v Boha v nejčistší možné formě. Tato pasáž učí, že Ježíš je první, kdo úspěšně završil běh života. Ježíš ve svém životě dokonale naplnil to, co znamená život víry.

V Žd 2,13 čteme: „Také já svou důvěru složím v Boha.“ A dále: „Hle, já a děti, které

mi dal Bůh.“ Ježíš říká, že vkládá svou důvěru v Boha. Tento verš je narážkou na text Iz 8,17.18.

Izajáš řekl tato slova tváří v tvář hrozbě nájezdu nepřátel ze severního Izraele a Sýrie (Iz 7,1.2). Jeho víra stála v kontrastu k nedostatku víry krále Achaza (2Kr 16,5–18). Toho Bůh vybízel, aby mu důvěřoval a požádal o znamení, že ho vysvobodí (Iz 7,1–11). Bůh totiž Achazovi již dříve slíbil, že jej jako Davida syna bude chránit jako svého vlastního syna. Dokonce Achazovi milostivě nabídl, že svůj slib potvrdí znamením. Achaz však o znamení odmítl požádat a místo toho poslal k asyrskému králi Tiglat-Pileserovi posly se slovy: „Jsem tvůj otrok a tvůj syn“ (2Kr 16,7). Jak smutné! Achaz byl raději „synem“ Tiglat-Pilesera než synem živého Boha.

Ježíš však vložil svou důvěru v Boha a v jeho zaslíbení, že mu položí nepřátele pod nohy (Žd 1,13; Žd 10,12.13). Stejný slib dal Bůh i nám a my mu musíme věřit stejně jako Ježíš (Ř 16,20).

Aplikace

Jak se můžeš naučit důvěřovat Bohu při každodenním rozhodování? Jaké důležité rozhodnutí musíš udělat a jak se můžeš ujistit, že se zakládá na důvěře v Boha?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Ve verši Žd 2,13 čteme Ježíšova slova o jeho bratrech: „Hle, já a děti, které mi dal Bůh“ (Žd 2,13). Patrick Gray naznačuje, že Ježíš je zde popsán jako strážce svých bratrů. Římský systém tutela impuberum (poručnictví nad nedospělými) stanovil, že po smrti otce „se vychovatel, často starší bratr, stal odpovědným za péči o nezletilé děti a jejich dědictví, dokud nedosáhly plnoletosti, čímž se posílila přirozená povinnost staršího bratra postarat se o své mladší sourozence.“ (Godly Fear: The Epistle to the Hebrews and Greco-Roman Critiques of Superstition, Atlanta, Society of Biblical Literature, 2003, s. 126) To vysvětluje, proč jsme v listu Židům označeni za Ježíšovy sourozence a zároveň za jeho děti. Jako náš starší bratr je Ježíš náš vychovatel, náš strážce a ochránce.

„Kristus přišel na tuto zem, vzal na sebe lidství, stal se člověkem, aby ve sporu se satanem ukázal, že člověk, tak jak ho Bůh stvořil, spojený s Otcem a Synem, může poslechnout každý Boží požadavek.“ (1SM 253)

„Svým životem i učením Kristus naprosto jasně ukázal, co znamená nesobecká služba, která má svůj původ v Bohu. Bůh nežije sám pro sebe. Stvořil svět a všechno udržuje v chodu. Bez přestání slouží druhým. On dává svému slunci svítit na zlé i dobré a déšť posílá na spravedlivé i nespravedlivé. (Mt 5,45) Bůh pověřil svého Syna, aby tuto dokonalou službu ztělesnil. Ježíš měl stanout v čele lidstva, aby vlastním příkladem ukázal, co znamená sloužit. Celý svůj život podřídil zákonu služby. Sloužil a pomáhal všem. Žil Božím zákonem a názorně nám ukázal, co znamená poslušnost.“ (DA 649; TV 416)

Otázky k rozhovoru

1. List Židům nám říká, že se Ježíš stal naším bratrem, aby nás zachránil. Zamyslete se nad tím, co to znamená v souvislosti s tím, co všechno Bůh udělal, aby nás zachránil. Proč je odmítnutí této úžasné záchrany tragickou chybou?
2. Proč je pro nás důležité, že se Ježíš nenarodil „hříchu zaprodán“ jako my (Ř 7,14)? Zamyslete se nad Mojžíšem a nad tím, proč bylo pro Izraelity důležité, že nebyl otrokem jako oni. Jak nám příběh o Mojžíšovi pomáhá porozumět tomu, co pro nás udělal Ježíš?
3. Zaměřte se na roli utrpení v našich životech. Proč bychom si nikdy neměli myslet, že utrpení je dobré samo o sobě, přestože i z něj může něco dobrého vzejít?

Praktický závěr

- Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

- Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.
- Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?
- Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy: